

ks. Michał Drożdż

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

TROSKA O ŻYCIE W DUCHU ŚW. JANA PAWŁA II – OD REDAKCJI

Nasze czasopismo „Studia Socialia Cracoviensia” podejmuje ważne kwestie etyczne i społeczne, nie tylko dostarczając bogatej badawczo wiedzy na temat aktualnych procesów społecznych, lecz także wskazując na praktyczne sposoby rozwiązywania ważnych problemów dotyczących indywidualnego człowieka i całą społeczność, odwołując się przy tym do dziedzictwa myśli, nauczania i działania patrona naszego uniwersytetu, św. Jana Pawła II. Jedną z najważniejszych dla św. Jana Pawła II spraw współczesnej cywilizacji była problematyka życia ludzkiego, jego wartości oraz potrzeby jego ochrony wobec wielorakich procesów tzw. cywilizacji śmierci. Prawo do życia jest niezbywalnym prawem każdego człowieka i fundamentem wszystkich innych praw ludzkich, stanowiących o wartości i godności człowieka. Poszanowanie tego prawa do życia jest również podstawową powinnością zarówno każdego człowieka indywidualnie, jak i wszelkich społeczności funkcjonujących w różnych ramach. Każda ludzka istota powinna być szanowana i traktowana jako osoba od chwili swojego poczęcia aż do naturalnej śmierci i dlatego od tej samej chwili należy uznać jej prawa osoby, a wśród nich nade wszystko nienaruszalne prawo do życia. To jest istota nauczania św. Jana Pawła II, wskazującego fundamenty tzw. cywilizacji życia, w której każdy człowiek uznaje i szanuje wartość i godność swojego życia oraz życia każdej ludzkiej istoty.

Nauczania Jana Pawła II, broniącego życia od poczęcia do naturalnej śmierci, nie można traktować tylko jako głosu sprzeciwu wobec „cywilizacji śmierci”. Należy go traktować jako głos za „cywilizacją życia”. Głos Jana Pawła II i głos Kościoła jest zawsze ewangelicznym krzykiem w obronie ubogich tego świata, tych, którzy są zagrożeni, otoczeni pogardą i których prawa ludzkie są gwałcone¹. Za każdym „nie” wypowiedzianym w wyniku wysiłku racjonalnego rozróżnienia dobra i zła, kryje się wielkie „tak” uznania godności i niezbywalnej wartości każdej poszczególniej i niepowtarzalnej

¹ Jan Paweł II, enc. *Evangelium vitae*, 5.

istoty ludzkiej powołanej do istnienia². Wypowiedzi Jana Pawła II o wartości ludzkiego życia stanowią ważny czynnik kształtowania sumienia poprzez odkrywanie integralnej prawdy o człowieku, a zarazem wyjaśnianie i potwierdzanie autorytetem Kościoła zasad porządku moralnego, które wynikają z samej natury ludzkiej. Spojrzenie Jana Pawła II na życie jest rzeczywiście pełne ufności, ponieważ „życie zwycięży: ta nadzieja nie może nas zawieść. Tak, życie zwycięży, ponieważ po stronie życia stoi prawda, dobro, radość, prawdziwy postęp. Po stronie życia stoi Bóg, który miłuje życie i obficie nim obdarza”³.

Dlatego też kolejny, trzynasty numer naszego pisma „*Studia Socialia Cracoviensia*” poświęcamy tematowi życia ludzkiego, przywołując badawczo niektóre społeczne i etyczne aspekty postrzegania i respektowania podstawowego ludzkiego prawa, prawa do życia. Jan Paweł II w encyklice *Evangelium vitae* poświęconej tajemnicy ludzkiego życia wskazuje na potrzebę wykształcenia w sobie silnego zmysłu krytycznego, pozwalającego na rozeznanie prawdziwych wartości i autentycznych potrzeb we współczesnym kontekście społecznym, naznaczonym przez dramatyczną walkę między kulturą życia a kulturą śmierci. Pozostając w perspektywie tego papieskiego postulatu, autorzy artykułów niniejszego numeru pisma próbują w duchu krytycznego zmysłu badawczego spojrzeć na niektóre społeczne i etyczne aspekty życia ludzkiego.

Życie ludzkie ma swoją niezbywalną wartość. Istnieje zatem fundamentalna odpowiedzialność za życie. Postęp naukowo-informatyczny, który człowiek współczesny ciągle rozwija poprzez – jak mu się wydaje – swoje panowanie nad naturą, nie tylko budzi nadzieję stworzenia nowej i lepszej ludzkości, ale także rodzi coraz głębszy niepokój o przyszłość. Niektórzy pytają, czy warto żyć, wielu ludzi wątpi w sens życia i pyta, czy godzi się powoływać innych do życia, skoro być może będą oni złorzeczyć, że wypadło im istnieć w okrutnym świecie, którego grozy nie można nawet przewidzieć. Inni myślą, że jedynie do nich należą korzyści płynące z techniki, wykluczając pozostałych ludzi, którym narzucają ramy życia, manipulując ich niezbywalnym prawem do życia. Jeszcze inni, zniewoleni mentalnością konsumpcyjną i pochłonięci całkowicie staraniem o ciągle zwiększanie dóbr materialnych, dochodzą w końcu do przekonania, że już nie rozumieją duchowego bogactwa nowego życia ludzkiego i odrzucają je. Dlatego warto podejmować, ciągle na nowo, problematykę potrzeby odpowiedzialności za życie ludzkie we wszystkich jego wymiarach.

Pogłębiając badawczo dziedzictwo myśli św. Jana Pawła II dotyczących wartości i godności ludzkiego życia oraz troski o budowanie ludzkiej wspólnoty wedle zasad cywilizacji życia, przywołujemy w badawczej refleksji – w trzynastym numerze naszego pisma – zasadniczą powinność cywilizacyjną obrony ludzkiego życia, wypływającą z naturalnego prawa do życia każdego człowieka, każdej ludzkiej istoty. Tematowi temu poświęcona jest pierwsza część naszego pisma. W drugiej części podejmujemy tematy z obszaru problematyki rodziny, społeczeństwa, pracy socjalnej, mediów, dziennikarstwa i komunikacji społecznej w duchu twórczego dialogu interdyscyplinarnego z bogactwem współczesnej myśli społecznej, pragnąc, by kolejny numer naszego pisma mógł być forum i areopagiem wymiany myśli w duchu odkrywania integralnej prawdy o człowieku oraz jego naturalnych i społecznych prawach i powinnościach. Urzeczywistnianie takiej

² Kongregacja Nauki Wiary, instrukcja *Dignitas personae* [dalej: DP], 37.

³ DP 3.

wizji społeczeństwa, w którym będą one respektowane i realizowane, domaga się najpierw poszanowania wartości i godności każdego ludzkiego życia. Wyrażamy nadzieję, że temu celowi przysłużą się zawarte w niniejszym, trzynastym już numerze „Studia Socialia Cracoviensia” artykuły.

redaktor naczelny
ks. Michał Drożdż